

Lausunto

08.08.2022

Asia: VN/15071/2022

STM060:00/2022 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamista koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

VIITE: LAUSUNTOPYYNTÖ 22.6.2022
8.8.2022

STM060:00/2022 Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamista koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi

Suomen Farmasian Opiskelijajärjestöt ry (FiPSA) kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamista koskevaksi lainsäädännöksi ja siihen liittyviksi asetusmuutosehdotuksiksi. FiPSA esittää lausuntonaan seuraavaa:

Haluamme Suomen farmasian opiskelijoiden puolesta esittää huolestamme käsittelyssä olevaan asetusmuutosehdotukseen, jolla tavoitellaan lääkehuollon kustannustehokkuuden parantamista tekemällä muutoksia lääketaksan rakenteeseen ja sitä kautta apteekkien katteeseen ja liikevoittoon. Näemme asetusmuutosehdotuksen mukaisen apteekkitalouden heikentämisen ja siitä seuraavan apteekkien sopeuttamistoimien vaikuttavan väistämättä myös apteekkien mahdollisuuteen tarjota farmasian tutkintoon liittyvää apteekkiharjoittelua opiskelijoille, mikä vaikeuttaa farmasian

tutkintojen suorittamista aikataulussa.

Kuten asetusmuistion luonnoksessa todetaan, lääketaksan mukaisella hintasääntelyllä vaikutetaan apteekkien taloudellisiin toimintaedellytyksiin ja sen myötä maan kattavaan lääkejakeluun. Lääketaksa-asetus määrittää apteekin myyntikatteen, ja käytännössä lääketaksaan perustuvalla katteella on tähän asti mahdollistettu apteekkitoiminnan kannattavuus myös alueilla, joissa asiakasmäärä tai lääkkeiden myynnin rakenne on poikkeava. Apteekin myyntikatetta kohtuullistetaan apteekkiverolla. Asetusmuistiosta käy ilmi, että valmistelun aikana on tarkasteltu vaihtoehtoa, jossa tavoiteltu alenema valtion lääkekorvausmenoissa olisi saavutettu muuttamalla lääketaksaa ja korottamalla apteekkiveroa. Valmistelussa tehtyjen alustavien laskelmien perusteella tällaisen yhdistelmän apteekkarikohtaiset vaikutukset olisivat olleet pienemmät kuin, jos sama summa olisi saavutettu yksin lääketaksan muutoksella. Tästä vaihtoehdosta kuitenkin luovuttiin, ja tavoiteltu valtion lääkekorvausmenojen alenema pyritään esityksen mukaan saavuttamaan yksinomaan lääketaksan muutoksilla. Emme näe riittävää perustelua sille, että apteekkivero on jo ennalta jätetty huomiotta asetusmuutosehdotuksessa, kun lääketaksaa ja apteekkiveroa tulisi tarkastella kokonaisuutena apteekkien tulosta tarkasteltaessa.

Reseptilääkkeiden myynti muodostaa apteekin liiketoiminnan ytimen. Asetusmuistiossa todetaan, että leikkaamalla reseptilääkkeiden myyntikatetta, kannustetaan apteekkeja samalla kehittämään apteekkiliiketoiminnan muita alueita, kuten vapaan kaupan tuotteiden myyntiä ja apteekissa tarjottavia terveyspalveluita. Tällainen kehityssuunta ei nähdäksemme, ja kuten asetusmuistion luonnoksessakin todetaan, ole lääkkeiden käyttäjän, terveydenhuollon ja rationaalisen lääkehoidon kannalta tarkoituksenmukainen, sillä apteekkiliiketoiminnan päähuomion tulee aina olla lääkemyynnissä sekä rationaalisen lääkehoidon edistämiseen tähtäävissä palveluissa, kuten lääkeneuvonnassa. Ehdotuksen mukaiset leikkaukset heikentävät erityisesti niiden apteekkien taloutta, joiden myynti koostuu lähinnä reseptilääkkeistä ja vähemmän vapaakaupan tuotteista. Erityisesti näiden apteekkien liiketoiminnan kehittäminen vaikeutuu kohtuuttomasti.

Haluamme lausunnossamme esittää huolestamme käsillä olevien leikkausten vaikutuksista alan

koulutukseen: Farmaseutin ja proviisorin tutkintoihin kuuluu 30 opintopisteen eli noin kuuden kuukauden pituinen palkallinen apteekkiharjoittelu. Vuosittain sadat farmasian opiskelijat suorittavat harjoittelua koulutusyksiköiden hyväksymissä opetusapteeekeissa (yksityiset ja yliopistojen apteekit sekä sairaala-apteekit) ympäri Suomen. Suomessa oli vuonna 2021 yhteensä 822 apteekkitoimipistettä (sis. 190 sivuapteekkia), joista valtaosassa voi tällä hetkellä suorittaa harjoittelun.

Apteekkiharjoittelussa opiskelijat pääsevät harjoittelemaan ja soveltamaan yliopisto-opinnoissa keräämäänsä tietoa käytännössä. Harjoittelua ja apteekkityöhön perehtymistä ohjaa ja tukee yksinomaan opetusapteekin henkilökunta. Apteekkien opetusresurssit ovat merkittävät, ja niiden kautta edistetään valmistuvien farmasistien ammatillista osaamista sekä valmiuksia työelämään. Harjoittelun laadukkuudella on tärkeä rooli vastavalmistuneen farmaseutin ammattitaidon sekä motivaation kannalta. Apteeekeissa on vuosittain yli 400 opiskelijaa, jotka suorittavat tutkintoon kuuluvaa harjoittelua. On tärkeää, että apteekit pystyvät jatkossakin tarjoamaan opetusta ja harjoittelupaikkoja farmasian opiskelijoille. Esitämmekin huolemme käsillä olevien leikkausten vaikutuksesta harjoittelupaikkojen määrään: esitettävän kaltaiset leikkaukset tulevat vääjäämättä johtamaan apteekkien farmaseuttisen henkilöstön määrän sekä taloudellisten ja ajallisten resurssien vähenemiseen. Näin apteekkien mahdollisuudet ottaa harjoittelijoita heikkenevät. Harjoittelupaikkojen väheneminen vaikeuttaa koulutuksesta ajallaan valmistumista ja voi heikentää apteekkialan houkuttavuutta opiskelijoiden silmissä ja sitä kautta pahentaa apteekkien työvoimapulaa entisestään.

Karri Aalto

Puheenjohtaja / President

Finnish Pharmaceutical Students' Associations

president@fipsa.fi

Aalto Karri
Suomen Farmasian Opiskelijajärjestöt ry